

דבשרא [חבל שתלוי עליו בשר] חי מליח ליבשו — שר לטלטולי לפי שאין הבשר מוקצה כי הוא ראוי לאכילה כשהוא חי.

דכוורי [של דגים] אסיר, מפני שדגים חיים הם מוקצה כי אינם ראויים לאכילה⁽¹³⁴⁾.

אמר רב קטינא: העומד באמצע המטה שבעל ואשה דרכם לישן בה, הרי הוא בא לידי שרהור כאילו עומד בכריסה של אשה.

ודחינן: ולא מילתא היא.

ואמר רב חסדא: בר בי רב דזבין ירקא [תלמיד שקונה ירק] ארוך הנמכר באגודות, עצה טובה לו דלזבן אריכא [יקנה ירק ארוך ביותר] במחיר אגודה לא ארוכה כל כך, שהרי כישא כי כישא [כל האגודות שוין

אבל לשלוח את הקניא ממנה — אסור, לפי שקנה זה לא משמש לתלית בגדים באופן קבוע, אלא משתמשים בו פעם אחת⁽¹³¹⁾, ואחר כך משתמשים בו להסקה, והרי הוא מוקצה.

אמר רבא: ואם כלי קיואי [כלי אורגים] הוא ומשתמשים בו לתלות עליו את הכתונת מותר לשולפו לפי שהוא כלי, ואף שהוא כלי שמלאכתו לאיסור — מותר לטלטלו לצורך מקומו⁽¹³²⁾.

אמר רב חסדא: האי כישתא דירקא [אגודת ירק]: אי חזיא [אם היא ראויה] למאכל בהמה — שרי לטלטולי, כי לכך היא עומדת ולא להסקה⁽¹³³⁾. ואי לא — אסיר.

אמר רב חייא בר אשי אמר רב: האי תליא

אסור לשמוט המנעל.

ומסקנת הלבושי שרד, שהעיקר כהאליה רבה, כי מה שהתירו לשמוט את הבגד מהקנה זה רק באופן שלא מטלטל את הקנה כלל, וכן פסק המשנה ברורה [ש"ח, ס"ק ס"ד].

ויש לעיין, מדוע באמת אין להתיר כאן, משום טלטול מן הצד לצורך דבר המותר?

ויש להסביר, שכאשר שומט את הבגד מהקנה נחשב הדבר שעושה בקנה שימוש, ולא הותר טלטול מן הצד לצורך דבר המותר, אלא, במקום שאין לו כל שימוש בדבר האסור, בשעה שרוצה לטלטל את הדבר המותר.

ועיין בספר אז נדברו ח"ו סימן כ"א.

131. כך כתב הר"ן וכן משמע מרש"י.

בהגהות יעבץ כתב, שרב חסדא סובר כרבה בפרק כל הכלים [קכ"ה ב] שלא מועיל יחוד לקנה, וצריך לעשות בו תיקון כדי להחשיבו לכלי.

132. הב"ח כתב, שנתחדש כאן שכלי זה אינו מוקצה מחמת חסרון כיס.

והתוספת שבת [ש"ח, ס"ק נ"ב] כתב, שנראה יותר כמו שכתב העולת שבת, שנתחדש כאן שאין אומרים שכיון שאפשר לקחת את החלוק מקנה האורגים, במקום לשלוח את הקנה, אין לנו להזדקק להיתר טלטול כלי שמלאכתו לאיסור לצורך מקומו.

133. המשנה בפרק מפנים [קכ"ו ב] אומרת "חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדים, אם התקינן למאכל בהמה מטלטלין אותן, ואם לאו אין מטלטלין אותן".

ורב חסדא מוסיף כאן, שחבילת ירק שראויה למאכל בהמה, סתמה עומדת למאכל בהמה ואינה מוקצה.

134. רש"י מפרש, שהנידון העיקרי הוא דין הבשר והדגים ולא חבל התליה, והחילוק ביניהם הוא שבשר חי ראוי לאכילת אדם ודגים אינם